

DIVI AMBROSI

Gat, vt dicat viuentē vivere, nec melius deteriusq; dicitur, & dicat morientem mori, nec inter malam & bonā mortē videatur esse diffīctio. Nā indiscreta quædam vita significatur, quælibet irrationalium aut etiā partulorum, & indiscreta mors q̄ue sequestratio. Igitur vñ cōmuni quid sit vita viuere, & qd sit morte mori, & quid sit vivere mori, & mori vita, cōsideremus. Puto enim se uadū scripturas, quia vita viuere admirabilem quandā illam vitam beatāq; significet, & hunc viuendi vñm spirandi munus cum beatā vita gratia veluti cōfūcū, & quādā participatione permixtā demonstrare videatur. Hoc est enim vita viuere, virtute viuere, beatā vita auctus habere in istius corporis vita. Cōtra autē morte mori quid est aliud nisi cum morte corporis deformitatem significare morientis, cuius & caro cōmuni viuendi munere defraudetur, & anima vita æternæ vñm habere non possit. Est etiā qui vita moritur, vt qui viuit corpore, sed auctū moris suis: quia

Psal. 54. Ies illi sunt quibus ait propheta: Descendit in infernum
1. Tim. 5. viuentes. Et illa de qua Apostolus dicit: Quoniam viuens mortua est. Quartum superest, p̄sunt qui etiam morte viuunt, vt martyres sancti, qui utiq; moriūtur vt viuant. Moriū caro, sed viuit gratia mortuorum. Et ergo abit a nobis vt participes mortis viuimus, sed contra participes vita moriāmur. Sanctus enim nec vita

Philip. 1. Ies uult esse participem, qui ait: Cupio dissoluī, & **Psal. 119.** cum Christo esse, multo enim melius. Et alius: Heu me quod insolatus meus prolōgatus est. Dolens vtq; cum

H cōfōrtā vita speret æternā, istius vita fragilitate se cōtineri. Et ideo possum econtrario dicere, quia etiā vita viuere bonum est, vtq; tamen viuere ambiguit̄ sit. Pōt enim dici quia vita viuere, hoc est, vita æternā istius vita corporis militare. Potest etiam dici vita viuere, hoc est vel quēcūq; vel sanctum istius vita habere desiderium corporis. Ut verbi gratia si quis ideo honeste putet esse viuendū, vt is longāuentia vita bonis actibus coequatur, quales plerūq; infirmiores sunt quos hæc vita delectat. Sicut ergo vita viuere qd sit acceptum: qd si morti mori accipiam, vel morte mori. Possum enim esse qui moriātur morti, & qui viuant vita. Nā qui nō ita viuit, vt secūdū morte animæ suæ viuat, si morti moritur, quia non est obnoxius morti, id est nexus eum crinofæ mortis amissit, nō cōstringit vinculus mortis æternæ. Mortu⁹ est morti, hoc est mortuus est peccato, mortuus est pœna. Cui contrariū est poena viuere, hoc est quando quis viuit ad poenā, viuit ad mortem. Qui autem moritur ad poenā, moritur ad mortem. Est etiā qui in hacvita pofitūs moriatur ad vitam, sicut ille qui ait: Viuo autē iam non ego, viuit autem in me Christus. Peccato enim mortu⁹ est, deo viuit, hoc est, mors in eo mortua est, sed vita viuit, qui est I dominus Iesu. Ergo bona vita corri qui deo viuunt, mala vita corum qui peccato viuunt. Est etiam media vita, vt animantū caterorū, sicut habes scriptū: Producat terra anima viuēt secūdū genus. Est vita etiam mortuorū, vt deus Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob, quia deus mortuorū nō est, sed viuorū. Sunt etiā quib⁹ cōitas est quædā mortis & vita, de quibus est aplūs dictus: Si cōmōrtui estis, & cōmūtatis. Si enim cōplāntati, inquit, sumus similitudini mortis eius, simul & resuscitationis erimus, sicut habes scriptū: Producat terra anima viuēt secūdū genus. Est vita etiam mortuorū, vt deus Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob, quia deus mortuorū nō est, sed viuorū.

Rom. 6.

Ezec. 18.

Roma. 6.

dimus etiā quod simul viuemus cum illo. Vides quia k mors quidē appellatiō dicatur, sed haec vita sit nostra.

De absolutione questionū incidentium circa factōrem mulieris Adæ. Caput X.

TEM alia quæstio, quia dixit dñs: Non est bonum solū esse hominē. Primo omnī co-gnoeo quia in superioribus vbi hominē finxit deus de limo terre, nō addidit: Videlicet de quia bonū est, quæadmodū in singulis operib⁹ suis. Nā si dixisset illuc bonū esse quia homo factus est, inuenies hoc esse cōtrariū, vt hic bonū nō esse diceret, cī in superiorib⁹ bonū esse dixisset. Sed hoc ibi cognoscē vbi solū Adæ fecit. Ceterū vbi cōtiter cōprehēdit viri & muliere factos, licet ne ibi quidē dixerit, specialiter tñ quia postea habet. Videlicet deus oia que fecit, & ecce erat bona val de cōvidētē est declaratū bonū esse qd & vir sit fact⁹, & mulier. Sed ex hac quæstione alia quæstiones rursum emerit. Qd enim qñ solus factus est Adā, nō dictum est bonū esse factū Adā: qn autē & mulier ex eo facta est, tunc esse bona oia cōprehēsum est. Licet illuc omnem laudauerit creaturā, & viuēritatis creatio sit probata, qm in homine naturae prædicta cōmunitas est: nō nō videtur oīcōsum qua ratione vbi solus factus est Adā, non soli nequaq; prædictio boni cōplacito operi adiecta sit, sed etiā dicitur sit nō bonū esse solū hominē, cū scia mus qd antequā fieret mulier, nō errauerit Adā: postea vero qd mulier est facta, prior diuinū prævaricata mandatū, cī vñm suum traxerit in errore, & in cētiū ei exitterit. Si igitur viro culpa autor est mulier, quæadmodum prō bono videſ adiecta? Verū est si cōsideres qd deo viuēritatis eft cura, inuenies plus placere diū debūs, seid in quo eset causa viuēritatis, qd condēnatū fuisse illud in quo eset causa peccati. Et iudeas quia ex viro solo nō poterat hiuāni esse generis p̄ pagatio, p̄nūciant dñs nō esse bonū solū hominē. Malum enī deus plures esse quos saluos facere possit, & quibus donaret peccatum, qd vñm solū Adā qui liber eset a culpa. Deniq; quia idē virūsp autor est operis, venit in hūc mundū vt saluos faceret peccatores. Postremo nec Cain pārictidi reūm priusq; generaret filios, pafūs est interire. Ergo p̄pter generationē successionis humana debuit mulier adiūci viro. Deniq; hoc ipsa verba declarant dicitis dei non bonū solū esse hominē. Nā etiā mulier prior pecatura erat, tñ redēptionē sibi paritura nō debuit a vñm diuinaz operations excludi. Qd uātū enim Adā nō est fedelius, mulier autē seducta eti prævaricatio fuerit: salua tñ, inquit, erit per filiorū generationē: inter quos generantur & Christū. Nec illud oīcōsum qd nō de eadē terra qd plāntat̄ est Adā, sed de ipsius Adā costa safa sit mulier, vt sc̄irentūs vñm in viro & muliere corporis esse naturam, vñm fontē generis humani, ideo nō duo a principio factū vir & mulier, neq; duo viri, neque duæ mulieres, sed primū vir, deinde ex eo mulier. Vñm enī natura voleā hominū cōstituere deus, ab vñm principio creature huius incipiēs, multarū & dispariū natūrarū eripuit facultatem. Faciamus, inq; eti adiutoriū fidei fibi. Adiutoriū ad generationē cōstitutionis hiuāni intelligit. Et vere bonū adiutoriū. Nā sfp meliore ac cōpis adiutoriū, maior quædā in causa gñationis operatio mulieris repertitur: sicut illi⁹ terræ, quæ semina primo accepta cohibēdo paulatim fotu adoleſcere facit, & productū in segetē. In eo igitur adiutoriū bonū mulieris: quādā etiam inferior dicatur adiutoriū, vt & in vñm reperimus humano, quia dignitate potiores ple runq; adiutorem meriti in inferioris aſſunt.

De solutione questionū occurritū circa adductionē bestiarū & volatilium ad Adā, soporē qd ipſi⁹ Adā, atq; existentia bestiarū & pecorū in paradiso. Cap. XI.